

ที่ พม ๐๕๐๕/๑๐๗/๕

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๒๕๕ ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การขึ้นทะเบียนการฉกฉวยเงินสงเคราะห์

เรียน นายสุทัศน์ ยศสุรินทร์

อ้างถึง หนังสือนายสุทัศน์ ยศสุรินทร์ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง ท่านขอหารือการขึ้นทะเบียนการฉกฉวยเงินสงเคราะห์ ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการฉกฉวยเงินสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๕ กรณีสหกรณ์ออมทรัพย์ครู หรือสหกรณ์อื่น ๆ เป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐหรือไม่ จะต้องขึ้นทะเบียนที่หน่วยราชการใด และการร้องทุกข์กล่าวโทษกรณีไม่ขึ้นทะเบียน เพื่อให้เกิดความชัดเจนและถูกต้อง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนการฉกฉวยเงินสงเคราะห์ภาครัฐพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า กิจการฉกฉวยเงินสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติการฉกฉวยเงินสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๕ แบ่งเป็น ๒ ประเภท กล่าวคือ ประเภทของบุคลากรภาครัฐ คือ การฉกฉวยเงินสงเคราะห์ กับประเภทภาคประชาชนทั่วไป คือ สมาคมฉกฉวยเงินสงเคราะห์ ซึ่งตามข้อหารือสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

๑. กรณีสหกรณ์ออมทรัพย์ครู หรือสหกรณ์อื่น ๆ ขอเรียนว่า สหกรณ์ทุกประเภท เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่คณะบุคคลร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นองค์กรที่แสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากกิจการฉกฉวยเงินสงเคราะห์ และเป็นนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะกำกับดูแลกิจการ จึงไม่ถือเป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐ ตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการฉกฉวยเงินสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๕

๒. กรณีการจดทะเบียนสมาคมฉกฉวยเงินสงเคราะห์ ขอเรียนว่า การดำเนินกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ และกิจการฉกฉวยเงินสงเคราะห์ เป็นกิจการที่ต้องแยกออกจากกัน เนื่องจากการฉกฉวยเงินสงเคราะห์ เป็นกิจการที่บุคคลหลายคนตกลงเข้าร่วมกันเพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ หรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ตกลงเข้าร่วมกันนั้นซึ่งถึงแก่ความตาย และมีได้ประสงค์จะหากำไรหรือรายได้เพื่อแบ่งปันกัน โดยประชาชนทั่วไปสามารถยื่นขอจดทะเบียนตั้งสมาคมฉกฉวยเงินสงเคราะห์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ยื่นคำขอพร้อมด้วยข้อบังคับของสมาคมฉกฉวยเงินสงเคราะห์อย่างน้อยสามฉบับต่อนายทะเบียนสมาคมฉกฉวยเงินสงเคราะห์ประจำท้องที่ที่จะตั้งสำนักงาน ปัจจุบันได้กำหนดให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนายทะเบียนสมาคมฉกฉวยเงินสงเคราะห์ประจำท้องที่ ผู้ก่อการจัดตั้งสมาคมฯ สามารถยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมฯ ต่อนายทะเบียนฯ ประจำท้องที่ ซึ่งแตกต่างจากการจดทะเบียนตั้งสหกรณ์

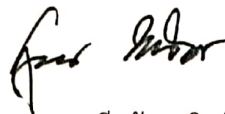
๓. กรณีการจัดตั้งกองทุน ขอเรียนว่า กิจการใดจะเข้าลักษณะสมาคมฉกฉวยเงินสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติการฉกฉวยเงินสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๕ หรือไม่ จะต้องมียุทธศาสตร์ของการดำเนินการ โดยบุคคลหลายคนตกลงเข้าร่วมกันเพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ หรือจัดการศพ และสงเคราะห์ครอบครัวของบุคคลที่ตกลงเข้าร่วมกันนั้นซึ่งถึงแก่ความตาย และที่สำคัญคือต้องไม่หากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน ซึ่งรูปแบบการดำเนินกิจการสมาคมฉกฉวยเงินสงเคราะห์ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารสมาคมฉกฉวยเงินสงเคราะห์ ที่จะต้องมีตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไป มีสมาชิก มีการกำหนดอัตราเงินสงเคราะห์ที่เท่ากัน มีการจัดทำทะเบียนสมาชิก การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายและงบดุล และเมื่อสมาชิกคนใด

/ถึงแก่ความตาย ...

ถึงแก่ความตาย สมาชิกอื่นที่ยังมีชีวิตจะช่วยกันออกเงินตามจำนวนที่ข้อบังคับกำหนด เพื่อสมาคมฯ จะได้รวบรวมและมอบให้แก่ผู้รับเงินสงเคราะห์ของสมาชิกที่ตาย ซึ่งหากกองทุนใดดำเนินการในลักษณะรูปแบบสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้แจ้งนายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องที่ในเขตพื้นที่นั้น เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของกองทุนฯ ดังกล่าว หากข้อเท็จจริงปรากฏว่ากองทุนฯ ดำเนินการในรูปแบบสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ จะต้องดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด หากฝ่าฝืนไม่จดทะเบียนต้องระวางโทษตามกฎหมาย ซึ่งมีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอุษณี กังวารจิตต์)

อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
นายทะเบียนการฌาปนกิจสงเคราะห์ภาครัฐ

กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว
โทร. /โทรสาร ๐ ๒๖๔๒ ๗๗๔๙

ที่ ทม ๐๕๐๕/๑๐ ๕๐

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๒๕๕ ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

มจ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การหรือการดำเนินงานของสมาคมฉาบกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี จำกัด
เรียน นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี

อ้างถึง หนังสือเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ที่ สท ๕๒๐๐๗/๔๙๘ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ขอรื้อการดำเนินงานสมาคมฉาบกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี จำกัด เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทุนสาธารณประโยชน์ของสมาคมฯ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนกลางสมาคมฉาบกิจสงเคราะห์พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า กรณีเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ขอรื้อการดำเนินงานสมาคมฉาบกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี จำกัด เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทุนสาธารณประโยชน์ของสมาคมฯ ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

๑. กรณีเงินค่าบำรุง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ปี ๒๕๖๑ เห็นว่า ข้อ ๑๖ ของข้อบังคับสมาคมฉาบกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี จำกัด (ส.ส.ส.พ.) พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมฯ ต้องชำระเงินค่าสมัครเป็นเงินคนละ ๑๐๐ บาท (หนึ่งร้อยบาทถ้วน) และเมื่อสมาคมฯ มีมติรับเข้าเป็นสมาชิกตามข้อ ๑๒ แล้ว จะต้องชำระเงินค่าบำรุงปีละ ๕๐ บาท (ห้าสิบบาทถ้วน) ซึ่งข้อบังคับดังกล่าวเป็นไปตามกฎกระทรวง กำหนดอัตราเงินค่าสมัคร เงินค่าบำรุง และเงินสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สมาคมฯ มิได้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงจำนวนปีละ ๕๐ บาท (ห้าสิบบาทถ้วน) จากสมาชิก ตามข้อ ๑๖ ของข้อบังคับสมาคมฯ โดยสมาคมฯ ได้ชำระค่าบำรุงรายปีให้สมาชิกตามระเบียบสมาคมฉาบกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี จำกัด (ส.ส.ส.พ.) ว่าด้วยทุนสาธารณประโยชน์ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายกำหนด สมาคมฯ ไม่สามารถนำเงินของสมาคมฯ ไปชำระเป็นเงินค่าบำรุงให้แก่สมาชิก

๒. กรณีค่าสวัสดิการสมาชิกเข้าร่วมประชุมใหญ่ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ และค่าบริจาคช่วยโครงการก้าวคนละก้าว เห็นว่า ค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้กำหนดให้สมาคมฉาบกิจสงเคราะห์สามารถใช้จ่ายได้ ตามข้อ ๕ (๑) - (๑๓) ของประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่ายและการเก็บรักษาเงินของสมาคมฉาบกิจสงเคราะห์ อีกทั้ง มิใช่ค่าใช้จ่ายที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่การดำเนินการตามข้อบังคับของสมาคมฯ หรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสมาคมฉาบกิจสงเคราะห์สมาคมฯ จึงไม่สามารถนำเงินของสมาคมฯ ไปใช้จ่ายเป็นค่าสวัสดิการสมาชิกเข้าร่วมประชุมใหญ่ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ และค่าบริจาคช่วยโครงการก้าวคนละก้าว

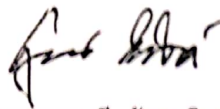
/๓. กรณีค่าจัดการศพ ...

๓. กรณีค่าจัดการศพ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ปี ๒๕๖๒ เห็นว่า ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๕ “การฌาปนกิจสงเคราะห์” หมายความว่า กิจการที่บุคคลหลายคนตกลงเข้าร่วมกันเพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ หรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ตกลงเข้าร่วมกันนั้นซึ่งถึงแก่ความตาย ดังนั้น เมื่อสมาชิกคนใดคนหนึ่งถึงแก่ความตาย สมาชิกที่ยังมีชีวิตอยู่มีหน้าที่ชำระเงินสงเคราะห์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ เพื่อคณะกรรมการของสมาคมฯ จะได้นำเงินสงเคราะห์ดังกล่าวส่งมอบให้แก่ผู้ที่มีสิทธิรับเงินสงเคราะห์ เพื่อทำการจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกที่ถึงแก่ความตาย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สมาคมฯ ได้วางระเบียบสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี จำกัด (ส.ส.ส.พ.) ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าจัดการศพสมาชิกผู้ถึงแก่ความตาย พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๔ กำหนดว่า เมื่อสมาชิกถึงแก่ความตาย สมาคมฯ จะจ่ายเงินค่าจัดการศพนอกเหนือจากสิทธิประโยชน์อื่น ศพละ ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) เพื่อเป็นการช่วยค่าจัดการศพให้กับสมาชิกที่ถึงแก่ความตาย โดยใช้เงินจากดอกเบี้ยของเงินกองทุนสาธารณประโยชน์มาจ่ายให้แก่ผู้ที่มีสิทธิรับเงิน จึงเป็นการกระทำที่ผิดไปจากหลักการดำเนินกิจการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ เพราะดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจะต้องรวมเข้ากับเงินทุนสะสมของสมาคมฯ สมาคมฯ จะนำมาจัดตั้งเป็นเงินทุนสาธารณประโยชน์ตามรูปแบบและวิธีการดำเนินกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่ได้ เพราะมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน เงินทุนสาธารณประโยชน์ดังกล่าวไม่ถือเป็นค่าใช้จ่ายที่กำหนดให้สมาคมฯ ใช้จ่ายได้ ตามข้อ ๕ (๑) - (๑๔) ของประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ สมาคมฯ จึงไม่สามารถใช้จ่ายค่าจัดการศพดังกล่าวได้

อนึ่ง การนำเงินทุนของสมาคมฯ ไปใช้จ่ายเป็นเงินทุนสาธารณประโยชน์ เป็นการใช้จ่ายเงินของสมาคมฯ ที่ผิดไปจากกฎหมายกำหนด ให้นายทะเบียนฯ ตรวจสอบข้อเท็จจริงและเรียกคืนเงินจำนวนที่ได้ใช้ไปนั้นให้เป็นทุนสะสมของสมาคมฯ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอุษณี กังวารจิตต์)

อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
นายทะเบียนกลางสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว
โทร. / โทรสาร ๐ ๒๖๔๒ ๗๗๔๙